

**YOG'OCHNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA XAVFLI VA ZARARLI OMILLARNI
NAZORAT QILISH**

Sharafatdinov Baxauatdin Nuratdinovich
(*Mehnat bozori tadqiqotlari instituti tayanch doktoranti*)

Yog'ochni qayta ishlash korxonalari turli sohalar uchun zarur materiallar bilan ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Biroq, yog'ochni qayta ishlashning tabiatini ishchilar va atrof-muhit farovonligiga tahdid solishi mumkin bo'lgan o'ziga xos xavflarni o'z ichiga oladi. Ushbu maqola yog'ochni qayta ishlashda xavfli va zararli omillarni nazorat qilish va boshqarish, xavfsizlik, barqarorlik va operatsion mukammallikni ta'kidlaydigan kompleks yondashuvni o'rganadi. Ish joyidagi xavfsizlikni ta'minlashning asosiy bosqichlaridan biri bu potentsial xavflarni aniqlash va baholashdir. Bu xodimlar uchun xavf tug'dirishi mumkin bo'lgan mashinalar, materiallar, jarayonlar va atrof-muhit omillarini to'liq tekshirishni o'z ichiga oladi. Muntazam xavf audit: potentsial xavflarni aniqlash va baholash uchun davriy audit o'tkazish. Xodimlarni jalg qilish: xodimlarni xavfsizlik masalalari haqida xabar berishga va qimmatli tushunchalarni berishga undash. Yog'ochni qayta ishlash ko'pincha og'ir mashina va uskunalarini o'z ichiga oladi, bu esa xavfsizlik choralarini birinchi o'ringa qo'yishni hal qiladi. Ta'minot protokollari: mashinalarning optimal holatda bo'lismasini ta'minlash uchun muntazam parvarishlash jadvallarini amalga oshiring. O'quv dasturlari: xodimlarga uskunalar va mexanizmlarning xavfsiz ishlashi bo'yicha keng qamrovli treninglar o'tkazish. Yog'och changi nafas olish uchun xavf tug'diradi va atrof-muhitning ifloslanishiga hissa qo'shishi mumkin. Samarali boshqaruv sog'lom ish muhitini uchun juda muhimdir.

Chang yig'ish tizimlari: havodagi changni minimallashtirish uchun samarali chang yig'ish tizimlarini o'rnating va saqlang. Nafas olishni himoya qilish: tegishli nafas olishni himoya qiling va muntazam ravishda fit testlarini o'tkazing. Yog'ochni qayta ishlash ko'pincha kimyoviy moddalardan foydalanishni o'z ichiga oladi. To'g'ri boshqarish ta'sir qilish va atrof-muhitning ifloslanishini oldini olish uchun juda muhimdir. Kimyoviy almashtirish: iloji boricha kamroq toksik alternativalarni o'rganing va amalga oshiring. Yorliqlash va xavfsizlik ma'lumotlari: barcha kimyoviy idishlarni aniq belgilang va materiallar xavfsizligi ma'lumotlari varaqlarini osongina olish mumkin. Haddan tashqari shovqin darajasi ishchilarga uzoq muddatli sog'liqqa ta'sir qilishi mumkin. Shovqinni nazorat qilish choralarini amalga oshirish juda muhimdir. Muhandislik echimlari: to'siqlar va ovozni yutuvchi materiallar kabi shovqinni kamaytirish choralarini amalga oshirish. Eshitish himoyasi: shovqinli joylarda ishlaydigan xodimlar uchun tegishli eshitish himoyasini ta'minlang. Yog'ochni qayta ishlash yonuvchan materiallarni o'z ichiga oladi, bu yong'in xavfsizligini birinchi o'ringa qo'yadi.

Favqulodda mashqlar: tezkor va uyushgan javobni ta'minlash uchun muntazam yong'in mashqlarini o'tkazing. Yong'inni o'chirish tizimlari: butun ob'ekt bo'ylab yong'inga qarshi tizimlarni o'rnating va saqlang. Yaxshi ma'lumotli xodimlar xavfsiz ish joyi uchun juda

muhimdir. Muntazam mashg'ulotlar va ochiq aloqa kanallari juda muhimdir.Xavfsizlik uchrashuvlari: potentsial xavf va eng yaxshi amaliyotlarni muhokama qilish uchun muntazam xavfsizlik uchrashuvlarini o'tkazing.Tabelalar va aloqa: xavfsizlik tartib-qoidalalarini, favqulodda chiqishlarni va potentsial xavflarni ko'rsatish uchun aniq tabelalardan foydalaning.PPE-bu so'nggi himoya chizig'i va xavflarni kamaytirish uchun samarali foydalanish kerak.Baholash va ta'minlash: turli vazifalar uchun zarur bo'lgan PPE ni aniqlash uchun baholarni o'tkazish.Tartibot: qo'lqop, xavfsizlik ko'zoynak va eshitish himoya, shu jumladan, PPE foydalanish, qattiq ijrosini ta'minlash.

Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik kutilmagan hodisalar ta'sirini minimallashtirish uchun juda muhimdir.Birinchi yordam stantsiyalari: muassasa bo'ylab yaxshi jihozlangan birinchi yordam stantsiyalarini tashkil etish.Favqulodda aloqalar: ish joyida favqulodda aloqa ma'lumotlarini ko'rsatish.Doimiy takomillashtirish majburiyati xavfsizlik protokollarining o'zgaruvchan sharoitlar va sanoat taraqqiyoti bilan rivojlanishini ta'minlaydi.Hodisalarni tekshirish: asosiy sabablarni aniqlash va kelajakda yuzaga kelishining oldini olish uchun hodisalarni yaxshilab o'rganing.Xodimlarning fikri: xavfsizlik choralarini kuchaytirish uchun xodimlarning fikrlarini rag'batlantirish va harakat qilish.Yog'ochni qayta ishlash korxonalarining dinamik muhitida ishchilar va atrof-muhitning salomatligi va farovonligini himoya qilish birinchi o'rinda turadi. Xavfli va zararli omillarni nazorat qilish bo'yicha qat'iy va kompleks yondashuvni amalga oshirish orqali ushbu korxonalar nafaqat ishchi kuchining xavfsizligini ta'minlashi, balki ularning faoliyati barqarorligiga ham hissa qo'shishi mumkin. Doimiy takomillashtirish, xodimlarni jalg qilish va eng yaxshi amaliyotlarga rioya qilish yog'ochni qayta ishlashda unumдорлик va xavfsizlik o'rtasidagi uyg'un muvozanatga erishishning kalitidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.Тяжкое бремя плохих условий труда. Мировая статистика. Официальный сайт Международной организации труда. [Электронный ресурс]. URL: <http://www.ilo.org/moscow/areas-of-work> (дата обращения: 01.06.2020).

2.Деревообрабатывающая и мебельная промышленность. Руководство по рабочей среде. Töökeskkonnajuhend. [Электронный ресурс]. URL: <http://www.tööelu.ee> (дата обращения: 01.03.2020).

3.Internet materiallaridan.